

Plaats: Midden-Java, tijd: februari 1904

Brahma-tempel van de Prambanan

Deze foto van de Brahma-tempel werd meer dan een eeuw geleden door een onbekende fotograaf, in februari 1904, op Midden-Java gemaakt. De deplorabele staat waarin deze tempel verkeerde is illustratief voor de hele Prambanan, het grootste hindoe-tempelcomplex van Indonesië.

Tussen 800 en 900 n. Chr.

Het complex, in de 9de eeuw gebouwd, bestaat uit drie hoofdtempels (*Trisakti*, 'drie heilige plaatsen'). De grootste (h 47 m) is gewijd aan Shiva en staat in het midden. Ten zuiden ervan staat de Brahma-tempel en ten noorden de

aan Vishnoe gewijde tempel. Tegenover deze hoofdgebouwen liggen nog drie kleinere heiligdommen. De middelste is opgedragen aan Shiva's stier Nandi, de andere twee zijn voor Brahma's rijder, de gans Angsa en Vishnu's adelaar Garoeda. Met aan beide zijden nog twee kleinere tempels staan de acht gebouwen op een vierkant van 110 bij 110 meter. Door de hoogteverschillen vormt de Prambanan visueel een soort piramide.

Vrij snel na de voltooiing van dit enorme monumentale bouwwerk trad echter het verval in. Pas vanaf 1893 werden weer delen van het geheel uitgegraven. De restauratie begon veertien jaar nadat deze foto is genomen in 1918. De renovatie van alleen het hoofdgebouw werd in 1953 voltooid. Het herstelwerk werd ernstig bemoeilijkt omdat een groot aantal van de originele stenen waren ge-

stolen om op andere plaatsen als bouwstenen of fundering voor woonhuizen te dienen. Ook zijn er talrijke waterputten van gebouwd.

27 mei 2006, 5.50 uur

Een aardbeving met een kracht van 5.9 op de schaal van Richter deed in mei 2006 veel van de restauratiewerkzaamheden teniet.

Nu is het belangrijkste deel van het complex weer hersteld en staat op de Werelderfgoedlijst van de Unesco.

Bronnen

Rijksmuseum Amsterdam
Taman Wisata Candi, Borobudur
park.com
nl.wikipedia.org/wiki/prambanan